

Landmænd skal tænke som bier

Et nyt forskningsprojekt, BEEFARM, skal udvikle en app eller et andet simpelt redskab, som gør landmænd i stand til at skabe bedre rammer for bier på bedriften og dermed øge udbyttet.

Af Vibeke Langer

Frø- og frugtavlere er særlig afhængige af de vilde bier. Vilde bier øger udbyttet, fordi de sammen med biavlernes honningbier sørger for bestøvning i landbruget. Men de vilde bier er i tilbagegang. Det betyder ikke blot forringet dyrkningssikkerhed for frøafgrøder og frugtkulturer, men også at bestøvningen af vilde planter og dermed biodiversiteten svækkes.

Tidligere er bestøvningen fra de vilde bier blevet set som en udbytteforsikring, hvis honningbierne af en eller anden grund ikke fungerede godt. Fornylig er det imidlertid vist, at de vilde bier på bedriften kan øge udbyttet selv med velfungerende honningbier, og derfor er det vigtigt, at man som landmand sikrer de bedst mulige forhold for de vilde bier,

Vigtigt med "mad og husly"

Hvis de vilde bier skal trives, skal der være føde og redesteder på bedriftens arealer. Ønskesituationen set fra den vilde bis synspunkt er groft sagt, at den lige fra tidligt forår til hen på eftersommeren kan finde blomstrende planter, med god nektar- og pollenkvalitet, indenfor sin flyveafstand. Og at der findes uforstyrrede, sandede pletter samt hullede træer, kvasbunker og græstuer til reder.

Som landmand vil man gerne vide, om bedriften tilbyder gode forhold for bierne – og ikke mindst, hvad man kan gøre for at forbedre dem. Det er ikke helt enkelt, især fordi de mange arter vilde bier har forskellige behov for mad og husly. Derfor skal det nye forskningsprojekt BEEFARM udvikle et værktøj, der kan hjælpe interesserede økologiske landmænd med at "tænke som en bi". Der findes allerede nogle få udenlandske værktøjer af denne art, der har til formål at sætte landmænd i stand til at score deres bedrift i forhold til bier. Desværre er ingen af dem er testet for, om en høj score rent faktisk hænger sammen med stor forekomst af vilde bier.

Udvikling i dialog med landmænd

Ideen i dette projekt er derfor at udvikle et robust vurderingsværktøj, der er baseret på evidens. Det gør vi i samarbejde med økologiske kløverfrø- og frugtavlere, som på 2-3 gåture på bedriften i løbet af vækstsæsonen selv vurderer deres egen bedrifts kvalitet for vilde bier. De registrerer, ved hjælp af en guide, "mad og husly" på bedriften. Forskerne bag projektet gør sideløbende præcis det samme, men indsamler langt mere detaljerede data om føderessourcer i form af blomstrende planter i mark og småbiotoper, arealer egnet til redesteder, forekomsten af vilde bier og ikke mindst frøsætning i rødkløveren og frugtsætning i æblerne. Landmandens registreringer sammenholdes derefter med forskernes data, og værktøjets indhold og brugerflade justeres løbende på grundlag af feedback fra avlerne.

På den måde kan vi i løbet af to vækstsæsoner forhåbentligt udvikle et værktøj, som giver den enkelte landmand eller frugtavler et klart billede af, hvilke forhold på bedriften, der begunstiger de vilde bier - og hvor der er plads til forbedring. I den kommende tid vil vi, i dialog med nogle af de kommende brugere, lægge os fast på værktøjets udseende. Der er mange muligheder: Det kan være en folder, et excel ark eller en App – eller en kombination af disse.

Vibeke Langer er lektor ved Institut for Plante- og Miljøvidenskab, Københavns Universitet og projektleder for BEEFARM under forskningsprogrammet Organic RDD 2